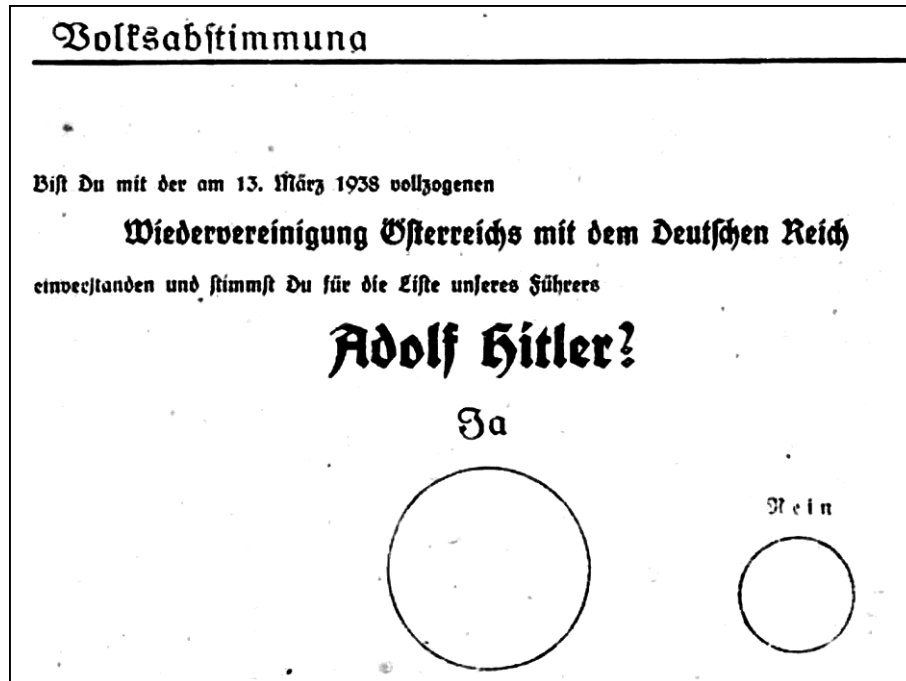

bron 9

Stembiljet voor een referendum in Oostenrijk (april 1938):

Toelichting

Op het stembiljet staat: Volksstemming. Ben je het eens met de hereniging van Oostenrijk met het Duitse Rijk die op 13 maart 1938 heeft plaatsgevonden en stem je op Adolf Hitler?

Groot rondje: ja

Klein rondje: nee.

bron 10

Iemand vertelt over een gebeurtenis in Nederland aan het begin van de Tweede Wereldoorlog:

Ik staarde naar de ramen. Ik zag de stralend blauwe lucht. Daar doken ze plotseling op: vliegtuigen! Ze vlogen laag. De hakenkruizen kon je duidelijk zien. Het geluid was verschrikkelijk. Toen werd ons huis geraakt door de bommen. Ik pakte papieren uit de kast toen we vluchtten. Dat was makkelijk, want de kastdeur was er niet meer. De volgende dag was Nederland bezet door de Duitsers.

bron 11

Een poster uit de Verenigde Staten (1942):

Toelichting

Douglas was een Amerikaans militair vliegtuigmerk.
Op de poster staat: Douglas verdedigt democratieën.

bron 12

Een man vertelt iets over zijn jeugd in Nederland:

In het dorp werden de treinen uit het doorgangskamp 'Jodentreinen' genoemd. Als een trein met de veewagons bij de spoorwegovergang kwam, werden er briefjes uitgeworpen. De spoorbomen bleven daarna net zo lang dicht tot de Duitse soldaten alle briefjes hadden opgeraapt. Daarna werden die briefjes verbrand.

bron 13

Uit een toespraak voor Nederlanders die vrijwillig gingen vechten tegen de Sovjet-Unie (1943):

De Nederlandse soldaat is net zo goed als de Duitse soldaat. Daarmee is de toekomst van ons volk veilig. Als we geen strijders meer hebben, zullen we een slap volk worden. Daarom: vecht tegen het communistische gevaar!

bron 14

Iemand vertelt over een gebeurtenis in Nederland (1944):

Rond twaalf uur stonden overal Duitse soldaten aan de deur. Ze kwamen kijken of er mannen binnen waren. Alle mannen tussen de 17 en 50 jaar werden opgepakt. We werden eerst op de hoek van de straat verzameld. Toen moesten we allemaal naar het oude Feyenoord-stadion lopen. Het hele stadion stond hartstikke vol met mannen. Vanaf daar werden we in treinen naar Duitsland vervoerd.

bron 15

onderdeel 1

Een poster (1944):

Toelichting

Op de poster staat: spijsolie (= olie die als voedingsmiddel kan worden gebruikt) uit het bos. Raapt beukenootjes.

bron 16

Enkele tips van een Amerikaanse radiozender die programma's uitzond voor de bevolking van Oost-Europa (1951):

Vijf kilometer voor de grens loop je het bos in. 500 meter voor het prikkeldraad ga je kruipen. Als je een grenswacht ziet, moet je niet wegrennen, maar op je buik gaan liggen. Wacht tot de grenswacht voorbij is gelopen. Dan knip je het prikkeldraad door en kruip je erdoorheen. Je moet goed oppassen voor de mijnen.

onderdeel 2

Een recept voor soep (1945):

RECEPT

Neem twee kilo tulpenbollen.

Maak ze schoon en kook ze.

Stamp de bollen en giet er vijf liter water bij.

Voeg naar smaak zout toe.